

Aan de voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	BVE/KenO/2002/9922		22 april 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Beroepspraktijkvorming, Inspectie en het KCE			

Geachte voorzitter,

In het Algemeen overleg over de Evaluatie van de WEB van 28 februari jongstleden heb ik u toegezegd u schriftelijk te informeren over de wijze waarop het inspectietoezicht inzake de beroepspraktijkvorming (BPV), de examinering en het Kwaliteitscentrum Examinering (KCE) zich tot elkaar verhouden. Ook heb ik toegezegd de verantwoordelijkheidsverdeling inzake de beroepspraktijkvorming uiteen te zetten. Het KCE vormt zoals u weet onderdeel van de nieuwe examensystematiek, waarvan de beoogde ingangsdatum 1 augustus 2003 is.

Ik acht het leren in de praktijk één van de beste vormen van leren voor het beroepsonderwijs, en hecht dan ook grote waarde aan de kwaliteit van dit onderdeel van de beroepsopleiding. Daarbij is de inzet en de steun van het (georganiseerde) bedrijfsleven cruciaal. Op dit moment zijn er in het beroepsonderwijs meer dan 150.000 leerbedrijven actief aanbieder van praktijkplaatsen. Mijn streven is om het duale leren en daarmee de inzet van het bedrijfsleven verder te versterken.

Kwaliteit BPV: Een gezamenlijke verantwoordelijkheid

In de BPV is per definitie sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van onderwijs en bedrijfsleven. Er is immers sprake van onderwijs in de praktijk. Het leerbedrijf is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van een kwalitatief goede praktijkplek. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor het begeleiden van de leerling op die praktijkplek en de aansluiting

van de theorie op die praktijk. Daarnaast is de onderwijsinstelling verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en de examens. Onder die verantwoordelijkheid van de instelling voert het leerbedrijf taken uit op het vlak van de BPV-begeleiding en de BPV-beoordeling.

In deze systematiek zit een zekere spanning. Die spanning is dat één van beide partijen verantwoordelijk is voor het onderwijs aan de deelnemer (de onderwijsinstelling), maar daarbij afhankelijk is van de kwaliteit van het leerbedrijf. Dat leerbedrijf is geen onderwijsinstelling. In de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) is een systematiek opgenomen waarmee met deze spanning wordt omgegaan. Daarin spelen de Landelijke organen beroepsonderwijs (Lob's) een onmisbare rol.

In het hiernavolgende geef ik u een beschrijving van de manier waarop, vanuit het hierboven beschreven spanningsveld, verantwoordelijkheden zijn verdeeld om tot een zo goed mogelijke kwaliteit van de BPV te komen.

Kwaliteit BPV: Verantwoordelijkheid onderwijsinstelling

Vertrekpunt is dat de onderwijsinstelling (eind-)verantwoordelijk is voor de kwaliteit en de doelmatigheid van het onderwijs. Die verantwoordelijkheid betreft de totale opleiding, inclusief de BPV. De onderwijsinstelling is dus verantwoordelijk voor de kwaliteit van de BPV, voor een systeem van kwaliteitszorg ter bewaking en bevordering van die kwaliteit, en voor de publieke verantwoording over die kwaliteit en kwaliteitszorg.

Kwaliteit BPV: Verantwoordelijkheid leerbedrijven en landelijke organen

Het leerbedrijf is verantwoordelijk voor de condities van de praktijkplaats. Het Lob houdt er via de erkenningsprocedure van leerbedrijven toezicht op dat leerbedrijven voldoen aan de door het Lob gestelde kwaliteitseisen. Het Lob houdt ook toezicht op die kwaliteit en heeft de mogelijkheid om - als ultimum remedium - de erkenning van het leerbedrijf in te trekken als niet (meer) voldaan wordt aan de gestelde kwaliteitseisen. De Lob's hebben naast de werving van en het toezicht op leerbedrijven ook een rol in de ondersteuning van leerbedrijven bij het uitvoeren van hun begeleidings- en beoordelingstaak.

Zo is het ook in de Wet educatie en beroepsonderwijs geregeld. In die wet worden echter geen individuele bedrijven aangesproken als leverancier van een toereikend aantal praktijkplekken van voldoende kwaliteit, maar de Lob's, als de platforms waar sectorgewijs het bedrijfsleven in vertegenwoordigd is. Via de Lob's wordt het bedrijfsleven aangesproken op zijn verantwoordelijkheid t.a.v. aantal en kwaliteit van de BPV-plekken in het beroepsonderwijs. De Lob's moeten de kwaliteit van deze plekken regelmatig controleren. De Lob's worden voor deze taak door mij bekostigd.

BPV en examinering

Het examen van een beroepsopleiding heeft zowel betrekking op datgene wat de deelnemer leert op school als datgene wat de deelnemer (bij de BPV) leert in het bedrijf. Dat hoeft niet te betekenen dat een examen altijd bestaat uit een afzonderlijk schooldeel en BPV-deel; het examen kan immers op verschillende manieren georganiseerd worden:

- theorie en praktijk als afzonderlijke onderdelen van het examen,

waarbij het praktijkdeel zowel in het bedrijf, op school als in een landelijk examen centrum kan worden afgenomen, of

- theorie en praktijk geïntegreerd.

Maar hoe het examen ook is georganiseerd, altijd geldt dat de instelling verantwoordelijk is voor de examinering, maar verplicht is het leerbedrijf bij de examinering te betrekken. Zo behoren praktijkopleiders deel uit te maken van de examencommissie en worden zij aangewezen als examinerator en moet altijd het oordeel van het leerbedrijf worden betrokken bij de beslissing over het uitreiken van het diploma waar het gaat om het antwoord op de vraag of de deelnemer in de beroepspraktijkvorming de afgesproken eindtermen heeft gerealiseerd.

In de onderwijs- en examenregeling, die per opleiding opgesteld wordt, legt de onderwijsinstelling de vormgeving van het onderwijs inclusief BPV en het examen vast. In de praktijkovereenkomst, die met elke deelnemer wordt afgesloten, worden de afspraken vastgelegd betreffende de concrete uitwerking van de BPV-taken/-verplichtingen van de deelnemer, de onderwijsinstelling en het leerbedrijf.

Garantie van kwaliteit door KCE

De kwaliteit van de examinering wordt in de nieuwe examensystematiek geborgd aan de hand van landelijke standaarden voor de examenkwaliteit, opgesteld door het KCE. Deze standaarden geven niet alleen aan wat de kwaliteitseisen zijn ten aanzien van de inhoud en het niveau van de examentoetsen, maar ook ten aanzien van de examenafname. De standaarden betreffen zowel theorie als praktijk, dus ook het 'BPV-deel' van de opleiding. Dat betekent met name voor de examinering van het 'BPV-deel' van de opleiding dat benoemd zal worden aan welke condities examinering voor het 'BPV-deel' van een opleiding moet voldoen. Door het toezicht van het KCE wordt, naast de eigen kwaliteitsborg door de instelling, geborgd dat ook daadwerkelijk aan deze condities wordt voldaan.

Rolverdeling inspectie en KCE

De rolverdeling tussen inspectie en KCE is helder: het KCE is verantwoordelijk voor het opstellen van de standaarden voor examinering en het toezicht bij de instelling of de examens voldoen aan deze landelijke standaarden. De inspectie houdt daarentegen toezicht op de kwaliteit van het onderwijs bij de instelling, inclusief de manier waarop de instelling de begeleiding van de deelnemer op de praktijkplaats vormgeeft. Daarnaast houdt de inspectie toezicht op de kwaliteit van het functioneren en de werkzaamheden van het KCE.

Noodzaak tot samenwerking

Cruciale voorwaarde voor de kwaliteit van de BPV is, zoals ik hierboven reeds heb aangegeven, dat de verantwoordelijke partijen goed samenwerken. De kwaliteit van de BPV-leerplek is van groot belang voor de uiteindelijke kwaliteit van het opleidingstraject. Voor die kwaliteit is de onderwijsinstelling dus mede afhankelijk van het leerbedrijf, dat een kwalitatief goede plek moet leveren. Mede naar aanleiding van signalen van de Inspectie over de kwaliteit van de leerlingbegeleiding in de BPV zullen binnenkort door de

betrokken partijen voorstellen worden gedaan om de kwaliteit van de BPV te verbeteren, onder meer door meer duidelijkheid te verschaffen over de huidige rolverdeling waardoor de samenwerking tussen partijen verbeterd kan worden. Daarnaast zullen partijen in gesprek blijven over mogelijke aanpassingen in de huidige wettelijk vastgelegde verantwoordelijkheidsverdeling, op basis van ervaringen de praktijk.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)